

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina lokalnih interesov

Številka: 061-16/17-6/2
Ljubljana, 20. 11. 2017

Osnutek

Z A P I S N I K

21. izredne seje Interesne skupine lokalnih interesov, ki je bila v ponedeljek, 20. novembra 2017, v sobi 209/II, v poslopju parlamenta Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je pričela ob 13.30 uri in se končala ob 14. uri.

Prisotni: Toni Dragar, Alojz Glavač, Franc Golob, Tomaž Horvat, mag. prava, Bojan Kekec, mag. inž. energ., Samer Khalil, Bojan Kontič, Mirko Kozelj, Rudi Matjašič, Milan Ozimič (vodja), Miloš Pohole, Janko Požežnik, Metod Ropret, Jože Slivšek, Dušan Strnad, mag. Stevo Ščavničar, Branko Šumenjak, Matjaž Švagan, Jernej Verbič.

Opravičeni: Uroš Brežan, Rajko Fajt, Boris Popovič.

Ostali prisotni:

- Zdenka Bakalar, Radio Slovenija
- Aleš Koljan, STA

Sprejet je bil naslednji d n e v n i r e d:

- 1. Zakon o spremembah Zakona o financiranju občin (ZFO-1C), EPA 2087-VII**
- 2. Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819), EPA 2253-VII**

* * *

Interesna skupina je potrdila dnevni red (17 ZA, 0 PROTI).

Ad 1)

Interesna skupina je obravnavala osnutek predloga za odločilni veto na Zakon o spremembah Zakona o financiranju občin z obrazložitvijo, ki povzema pripombe Interesne skupine lokalnih interesov in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj oz. Državnega sveta k predlogu zakona.

Po razpravi, v kateri sta sodelovala Milan Ozimič in Bojan Kontič je interesna skupina sprejela (19 ZA, 0 PROTI) s k l e p:

Interesna skupina lokalnih interesov na podlagi 75. a člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlaga odločilni veto na:

Zakon o spremembah Zakona o financiranju občin (ZFO-1C), EPA 2087–VII, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 35. seji 16. 11. 2017.

OBRAZLOŽITEV PREDLOGA ODLOŽILNEGA VETA:

Državni svet ne podpira Zakona o spremembah Zakona o financiranju občin (v nadaljevanju: ZFO-1C), saj je bil predložen v zakonodajni postopek brez resnejše uskladitve s Skupnostjo občin Slovenije, Združenjem občin Slovenije in Združenjem mestnih občin Slovenije (v nadaljevanju: združenja občin) ter vsebuje rešitve, ki so nastale brez predhodno opravljene objektivne analize, ki bi nakazala usmeritev potrebnih sprememb sistema financiranja občin in opredelila temeljni odnos do financiranja lokalne samouprave.

Državni svet se zavzema za spremembe sistema financiranja občin, saj se zdaj delajo izračuni na podlagi fiktivne občine, ki ne obstaja in so zato dejanske potrebe občin bistveno drugačne, kot jih izkazujejo izračuni, posledično pa so občine v neenakopravnem položaju. Vendar ZFO-1C ne odpravlja teh anomalij, ampak prinaša parcialne in nesistemske rešitve, ki so v škodo občinam.

Kot izhaja iz revizije Računskega sodišča o učinkovitosti poslovanja Vlade in ministrstev, pristojnih za lokalno samouprave in financiranje, pri financiranju primerne porabe občin v letih 2014 in 2015, bi morale biti naloge, katerih stroški se upoštevajo pri določitvi povprečnine, jasno določene in da se mora višina primerne porabe za občine čim bolj približati stroškom nalog, ki jih morajo občine izvajati. Pred kakršnimikoli posegi v sistem financiranja občin bi morali najprej natančno pregledati zakonske naloge, ki so jih občine dolžne izvajati, ter opisati njihov obseg in jih realno ovrednotiti in tudi razjasniti, kaj je primeren obseg financiranja zakonskih nalog in kaj je primeren obseg financiranja razvoja občin in s tem povezanih investicij. Šele objektivna analiza lahko nakaže smer spreminjanja sistema financiranja občin.

Zakonodajalec se je odločil, da se namesto povprečnine določa izračun povprečnih stroškov, na podlagi tega izračuna in upoštevanja makroekonomskih razmer pa bo višino povprečnine na predlog Vlade določil Državni zbor. S tem se vzpostavlja sistem, ko bo lahko Vlada na podlagi svojih argumentov prosto določila oz. predlagala višino povprečnine. Ob nespremenjenem obsegu nalog, katerih stroški se upoštevajo za ugotovitev primerne porabe občine, se uzakonja dosedanja praksa določanja višine povprečnine, ki je bistveno nižja od dohodnine, ki pripada občinam, kar je z vidika financiranja lokalne samouprave nesprejemljivo. V zvezi z upoštevanjem makroekonomskega stanja v postopku določitve povprečnine, kar je tudi zahteva Računskega sodišča, Državni svet opozarja, da ni moč arbitrarno nižati finančnih sredstev na podlagi slabših makroekonomskih okoliščin, ampak je treba določiti merila in opredeliti predvidljivost razmer za občine v taki situaciji glede virov.

Ko bo realno določen obseg sredstev za financiranje občin, se lahko pogovarjamo o notranji razdelitvi mase sredstev in ustreznosti posameznih kriterijev za izračun primerne porabe občin. Po mnenju Državnega sveta spremenjena formula za izračun primerne porabe občine povsem ne odpravlja obstoječih nesorazmerij med dejanskimi stroški občin in primerno porabo. Potrebna bi bila analiza, ki bo pokazala, kakšni so stroški posameznih skupin občin in prikazala učinek predlaganih sprememb. Kot so tekom zakonodajnega postopka opozarjala združenja občin, je treba opraviti presojo sistema financiranja občin z vidika objektivnih razlik med občinami in temu primerno prilagoditi korekcijske faktorje.

Državni svet tudi opozarja na določbo, na podlagi katere se v letu 2018 občinam, pri katerih prihodki od dohodnine presegajo primerno porabo, ti prihodki omejijo (do višine 85 %

sredstev nad izračunanim obsegom primerne porabe). Gre za dodatno jemanje sredstev za financiranje zakonskih nalog, kar je nesprejemljivo.

Čeprav je dosežen napredek glede sofinanciranja investicij občin in so za ta namen v prihodnjih letih (od 2018 do 2023) iz državnega proračuna zagotovljena sredstva v višini 3 % v obliki nepovratnih sredstev in povratna sredstva v enakem obsegu kot dodatno zadolževanje občin v proračunu države, to še zmeraj ne zadošča za vse potrebe občin, pri čemer gre za odstop od 21. člena zakona, ki predvideva nepovratna sredstva v višini 6 % skupne primerne porabe občin. Glede na to, da so občine v novi finančni perspektivi ostale praktično brez evropskih sredstev kot enega ključnih virov financiranja investicij, so ta sredstva za občine velikega pomena.

Državni svet tudi opozarja, da sedanji pristop reševanja problematike financiranja občin vodi v vedno večji razkorak med glavnim mestom in ostalimi (mestnimi) občinami. Na eni strani obstaja volja in interes za hitro reševanje odprtih vprašanj financiranja v prid glavnemu mestu, na drugi strani pa ostale (mestne) občine niso deležne enake obravnave. Čeprav se (mestnim) občinam na račun vedno večjih zakonskih obveznosti povečujejo stroški, jim država za njihovo izvajanje ne zagotavlja dodatnih sredstev. Glede na cilj strategije razvoja lokalne samouprave o uskladitvi meril za financiranje občin z njihovimi dejanskimi stroški bi morala država hitreje reševati finančne težave občin in zagotoviti pravičnejšo razdelitev sredstev.

* * *

Interesna skupina lokalnih interesov predlaga, da Državni svet sprejme naslednji predlog zahteve:

Državni svet Republike Slovenije je na ... izredni seji, ob obravnavi Zakona o spremembah Zakona o financiranju občin (ZFO-1C), EPA 2087–VII, ki ga je Državni zbor sprejel na 35. seji 16. 11. 2017, sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o spremembah Zakona o financiranju občin (ZFO-1C), EPA 2087–VII.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Milan Ozimič.

Ad 2)

Interesna skupina je obravnavala osnutek predloga za odločilni veto na Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019z obrazložitvijo, ki povzema pripombe Interesne skupine lokalnih interesov in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter pristojne komisije oz. Državnega sveta k predlogu zakona.

Po razpravi, v kateri so sodelovali Milan Ozimič, Bojan Kontič in Jernej Verbič, je interesna skupina sprejela (19 ZA, 0 PROTI) s k l e p:

Interesna skupina lokalnih interesov je na podlagi 75. a člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlaga odločilni veto na:

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819), EPA 2253-VII, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 35. seji 16. 11. 2017.

OBRAZLOŽITEV PREDLOGA ODLOŽILNEGA VETA:

Državni svet že v okviru zakonodajnega postopka sprejemanja Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (v nadaljevanju: zakon) ni podprl predloga zakona, saj predlagana višina povprečnine ne zagotavlja primerne financiranja slovenskih občin oz. financiranja zakonskih nalog ter izvajanja nujno potrebnih investicij in tudi ne sledi gospodarski rasti.

Medtem ko so združenja občin opozarjale na potrebo po določitvi povprečnine v višini, ki bo zagotavljala pokritje stroškov zakonskih nalog, kar bi po predlogu Združenja občin Slovenije pomenilo 609 evrov za leto 2018 in 616 evrov za leto 2019, je zakonodajalec na predlog Vlade določil povprečnino za financiranje primerne porabe v višini 551 evrov za leto 2018 in 558 evrov za leto 2019. Državni svet poudarja, da se povprečnina za prihodnji dve leti sicer povečuje v primerjavi z letošnjim letom, vendar še zdaleč ne dosega višine, ki jo predvideva zakon, ki ureja financiranje občin. Tako določena povprečnina ne zadošča za pokrivanje povečanih stroškov, ki so jih občine dolžne pokriti na račun zmanjšanih investicij. Razkorak med pripadajočimi sredstvi in potrebami lokalnega okolja ima dolgoročne posledice, saj bodo zaradi sedanjih premajhnih investicijskih vlaganj potrebni še toliko večji vložki v prihodnosti.

Določanje dodatnih obveznosti občin brez zagotavljanja zadostnega obsega finančnih sredstev vodi v slabitev finančne avtonomije občin in siceršnje avtonomije lokalne samouprave ter posledično njeno uničevanje. Državni svet je mnenja, da bi morali prisluhniti argumentom občin in prepoznati pomen financiranja lokalne samouprave za kakovost življenja državljanov, saj se prav na lokalni ravni odvija večina ključnih dejavnosti, ki so življenjskega pomena. Nezmožnost izvajanja zakonskih nalog na koncu čutijo ljudje, saj večino njihovih potreb zadovoljujejo prav občine.

* * *

Interesna skupina lokalnih interesov predlaga, da Državni svet sprejme naslednji predlog zahteve:

Državni svet Republike Slovenije je na ... izredni seji, ob obravnavi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819), EPA 2253-VII, ki ga je Državni zbor sprejel na 35. seji 16. 11. 2017, sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819), EPA 2253-VII.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Milan Ozimič.

Meta Štembal
sekretarka

Milan Ozimič
vodja interesne skupine